

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านตำบลตาเนิน

ส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลตาเนิน อำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ

คำนำ

ภูมิปัญญา ตรงกับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Wisdom หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะความเชื่อ และศักยภาพในการแก้ปัญหาของมนุษย์ที่สืบทอดกันมาจากอดีตจนถึงปัจจุบันอย่างไม่ขาดสายและเชื่อมโยงกันทั้งระบบทุกสาขา

ภูมิปัญญาไทย หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะและเทคนิคการตัดสินใจ ผลิตผลงานของบุคคล อันเกิดจากการสะสมองค์ – ความรู้ทุกด้านผ่านกระบวนการสืบทอด พัฒนา ปรับปรุง และเลือกสรรมาแล้วเป็นอย่างดีสามารถแก้ไขปัญหา และพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัย

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดขึ้นได้เองและนำมาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นเทคนิควิธี เป็นองค์ความรู้ของชาวบ้าน ทั้งทางกว้างและทางลึกที่ชาวบ้านคิดเอง ทำเอง โดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาคำถามในชีวิต ในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัยความเหมือนกันของภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ เป็นองค์ความรู้ และเทคนิคที่นำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจ ซึ่งได้สืบทอดและเชื่อมโยงมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ความต่างกันของภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ ภูมิปัญญาไทยเป็นองค์ความรู้และความสามารถโดยส่วนรวม เป็นที่ยอมรับในระดับชาติ ส่วนภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้และความสามารถในระดับท้องถิ่นซึ่งมีขอบเขตจำกัดในแต่ละท้องถิ่น เช่น ภาษาไทยเป็นภูมิปัญญาไทยในขณะที่ภาษาอีสานเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

ผู้ทรงภูมิปัญญาไทย หมายถึง บุคคลผู้เป็นเจ้าของภูมิปัญญา หรือเป็นผู้นำภูมิปัญญาต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์จนประสบความสำเร็จ มีผลงานดีเด่นเป็นที่ยอมรับและได้รับการยกย่องในฐานะเป็นผู้เชี่ยวชาญ สามารถเผยแพร่และถ่ายทอดเชื่อมโยงคุณค่าของภูมิปัญญาในแต่ละสาขานั้น ๆ ให้แพร่หลายไปอย่างกว้างขวาง

ปราชญ์ชาวบ้าน หมายถึง บุคคลผู้เป็นเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน และนำภูมิปัญญา มาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตจนประสบผลสำเร็จจนสามารถถ่ายทอดเชื่อมโยงคุณค่าของอดีตกับปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม

ความเหมือนกันระหว่างผู้ทรงภูมิปัญญาไทยกับปราชญ์ชาวบ้าน คือ บทบาทและภารกิจในการนำภูมิปัญญาไปใช้แก้ปัญหา และการถ่ายทอดเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงจากอดีตถึงปัจจุบัน ส่วนความแตกต่างกันนั้นขึ้นอยู่กับระดับภูมิปัญญาที่จะนำไปแก้ปัญหาและถ่ายทอดกล่าวคือ ผู้ทรงภูมิปัญญาไทยย่อมมีความสามารถหรือภารกิจในการนำภูมิปัญญาระดับชาติไปแก้ปัญหา หรือถ่ายทอด หรือผลิตผลงานใหม่ ๆ ที่มีคุณค่าต่อประเทศชาติโดยส่วนรวม ส่วนปราชญ์ชาวบ้านมีความสามารถหรือภารกิจในการนำภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นไปแก้ปัญหาหรือถ่ายทอดในท้องถิ่น

ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลตาเนินมีปราชญ์ชาวบ้านที่เป็นที่น่านับถือ ดังนี้

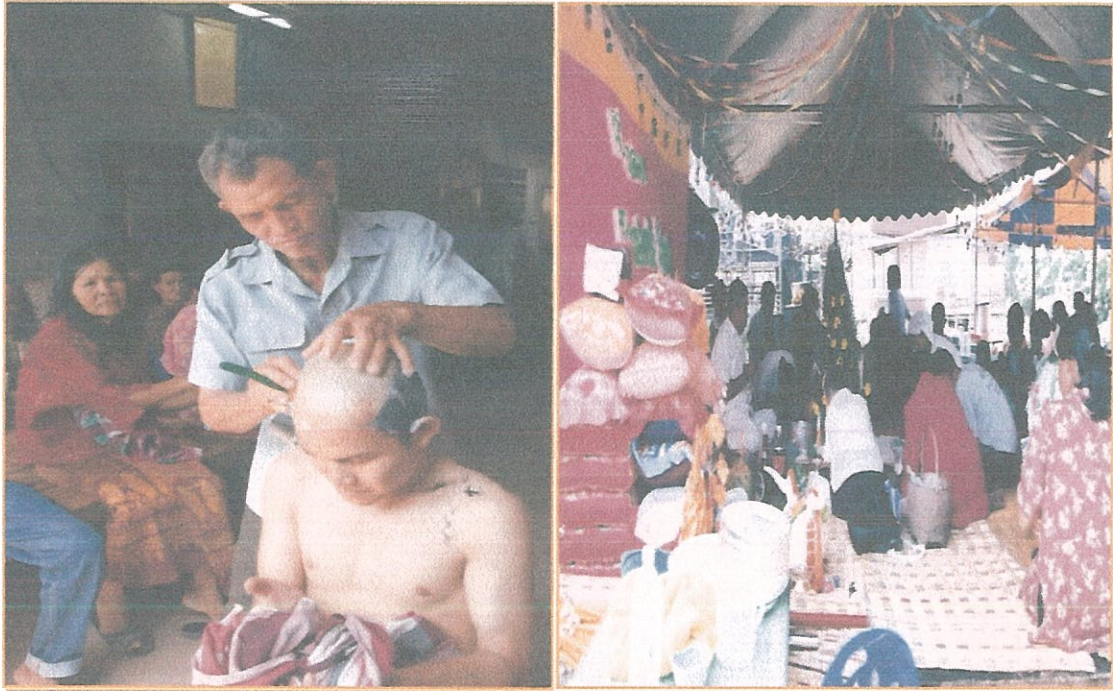
ปราชญ์ชาวบ้าน การทำขวัญนาคนาค

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ - สกุล	นายยอดยิ่ง เลิศสันเทียะ
วัน เดือน ปีเกิด	๕ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๔๔
อาชีพ ทำไร่	ทำสวน
ที่อยู่	๙๕ หมู่ ๑๒ บ้านเนินสมบูรณ์ ตำบลตาเนิน อำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ
ประวัติการศึกษา	จบการศึกษาศึกษาในระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนบ้านตาเนิน อำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ
ความรู้ความสามารถ	นายยอดยิ่ง เลิศสันเทียะ เป็นปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ ความสามารถในการเรียกขวัญนาคนาคก่อนเข้าพิธี อุปสมบท นายยอดยิ่ง เลิศสันเทียะเป็นที่เคารพนับถือของชาวบ้าน และหมู่บ้านใกล้เคียง

เป็นผู้นำในเรื่องการจัดงานอุปสมบท ตั้งแต่ดูฤกษ์ยามดี การปลงผม
การทำขวัญนาค และนำนาคเข้าอุปสมบทจนงานสำเร็จทุกขั้นตอนของพิธี

ปราชญ์ชาวบ้าน การจักสานวัสดุเครื่องใช้จากไม้ไผ่

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ - สกุล	นาย นาย ครอบหนองขาม
วัน เดือน ปีเกิด	๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๑
อาชีพ ทำไร่	ทำนา
ที่อยู่	๓๖ หมู่ ๒ บ้านหนองขาม ตำบลตาเนิน อำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ
ประวัติการศึกษา	จบการศึกษาศึกษาระดับประถมศึกษา จากโรงเรียนบ้านหนองขาม อำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ
ความรู้ความสามารถ	มีความรู้ความสามารถในการจักสานวัสดุข้าวของเครื่องใช้ จากวัสดุไม้ไผ่ เช่น ตะกร้า กระบุง ไซดักปลา ชลอม ฯลฯ

ภูมิปัญญาของดีเกาะกรังจากสามไม้ไผ่

ปราชญ์ชาวบ้าน การทำขนมข้าวแตงน้าแตงโม

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ - สกุล	นางแห่ง หวังเชิดกลาง
วัน เดือน ปีเกิด	๑๕ พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๘๒
อาชีพ ทำไร่	ทำนา คำชาย
ที่อยู่	๑๒๑ หมู่ ๑๐ บ้านเนินทอง ตำบลตาเนิน อำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ
ประวัติการศึกษา	จบการศึกษาศึกษาระดับปฐมศึกษาที่โรงเรียนบ้านตาเนิน อำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ
ความรู้ความสามารถ	มีความรู้ความสามารถในการทำข้าวแตงน้าแตงโม ซึ่งเป็น ขนมไทยพื้นบ้านที่มีรสชาติกรอบ อร่อย สะอาด

ปราชญ์ชาวบ้าน การทำไข่เค็มพอกดินสอพอง

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ - สกุล	นางนวลจันทร์ ผมงาม
วัน เดือน ปีเกิด	พ.ศ. ๒๔๙๑
อาชีพ ทำไร่	ค้าขาย
ที่อยู่	๓/๒ หมู่ ๑๒ บ้านเนินสมบูรณ์ ตำบลตาเนิน อำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ
ประวัติการศึกษา	จบการศึกษาศึกษาระดับประถมศึกษา จากโรงเรียนบ้านตาเนิน อำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ
ความรู้ความสามารถ	มีความรู้ความสามารถในการทำไข่เค็มพอกดินสอพอง

ไข่เค็มพอกดินสอพองแม่น้ำล
ตำบลตาเนิน อำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ

ปราชญ์ชาวบ้าน การทำขนมทองม้วน

ประวัติส่วนตัว

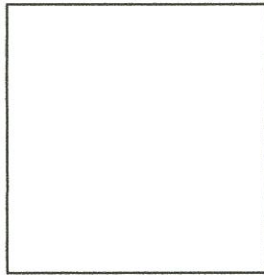
ชื่อ - สกุล	นางพิชยา หวังเลี้ยงกลาง
วัน เดือน ปีเกิด	๒๙ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๐๙
อาชีพ ทำไร่	ค้าขาย
ที่อยู่	๙๘ หมู่ ๑๐ บ้านเนินทอง ตำบลตาเนิน อำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ
ประวัติการศึกษา	จบการศึกษาศึกษาาระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จากโรงเรียนเนินสง่าวิทยา อำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ
ความรู้ความสามารถ	มีความรู้ความสามารถในการทำขนมทองม้วน

การทำขนมทองม้วน
นางพิชยา หวังเลี้ยงกลาง

๙๘ หมู่ ๑๐ บ้านเนินทอง ตำบลตาเนิน อำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ

ปราชญ์ชาวบ้าน การทำเส้นหมี่โคราช (เส้นหมี่สด)

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ - สกุล	นางสุมาลี กลิ่งกลางดอน
วัน เดือน ปีเกิด	๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๑๒
อาชีพ ทำไร่	ทำไร่ ทำสวน
ที่อยู่	๓๕ หมู่ ๑๐ บ้านเนินทอง ตำบลตาเนิน อำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ
ประวัติการศึกษา	จบการศึกษาศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จากโรงเรียนเนินสง่าวิทยา อำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ
ความรู้ความสามารถ	มีความรู้ความสามารถในการทำเส้นหมี่โคราช (เส้นหมี่สด) ซึ่งกระบวนการผลิตเป็นวิธีโบราณ เส้นหมี่ที่ได้มีรสชาติที่ อร่อย สามารถนำมาประกอบอาหารได้หลากหลาย

ปราชญ์ชาวบ้าน การทำข้าวต้มมัดพันใบอ้อย

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ - สกุล	นางสำเนียง ชนะภัย
วัน เดือน ปีเกิด	๓ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๑๒
อาชีพ ทำไร่	ทำนา ค้าขาย
ที่อยู่	๓๒ หมู่ ๑๐ บ้านเนินทอง ตำบลตาเนิน อำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ
ประวัติการศึกษา	จบการศึกษาศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จากโรงเรียนเนินสง่าวิทยา อำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ
ความรู้ความสามารถ	มีความรู้ความสามารถในการทำข้าวต้มมัดพันใบอ้อย ซึ่ง ใช้วัสดุในที่มีในท้องถิ่น

การทำเส้นหมี่โคราช (เส้นหมี่สด)

คู่มือของดีนการทอเสื่อกก

